

O B S A H

Předmluva k českému vydání	3
Předmluva k ruskému vydání	4
Úvod	5
Význam kyseliny dusičné v národním hospodářství	5
Metody výroby kyseliny dusičné	5
Rozvoj výroby kyseliny dusičné oxydací amoniakem	6
Druhy kyseliny dusičné	8
<i>Kapitola I. Vlastnosti kyseliny dusičné a kysličníků dusíku</i>	9
1. Fysikální vlastnosti kyseliny dusičné	9
2. Chemické vlastnosti kyseliny dusičné	12
3. Kysličníky dusíku	14
Kysličník dusný	14
Kysličník dusnatý	14
Kysličník dusičitý	15
Kysličník dusitý	16
Kysličník dusičný	16
Kontrolní otázky a úlohy	17
<i>Kapitola II. Suroviny k výrobě kyseliny dusičné</i>	18
1. Amoniak	18
Fysikální vlastnosti	18
Chemické vlastnosti	19
Požadavky kladené na technický amoniak	20
2. Vzduch	21
3. Kyslík	23
4. Voda	23
Úlohy	23
<i>Kapitola III. Katalytická oxydace amoniaku</i>	24
1. Tvar katalysátoru	25
2. Pracovní intenzita katalysátoru	27
3. Stupeň katalysy	28
Vliv teploty	29
Vliv složení katalysátoru	29
Vliv tlaku	30
Vliv pracovní intenzity katalysátoru	30
Vliv materiálu, z něhož je přístroj zhotoven	30
4. Výbušnost směsi amoniaku a vzduchu a směsi amoniaku a kyslíku	31
5. Složení plynné směsi	33
6. Výpočet teploty síta	35
Jak se stanoví složení plynné směsi	35
Jak se stanoví množství a složení nitrosních plynů	35
Jak se stanoví theoretické zvýšení teploty	37
7. Otrava katalysátoru	40

8. Regenerace katalysátorových sít	41
9. Ztráty platiny	42
10. Životnost katalysátoru	44
11. Optimální pracovní podmínky kontaktních přístrojů	45
Úlohy	46
<i>Kapitola IV. Oxydace a absorpce kyslíčnicků dusíku</i>	47
1. Oxydace NO na NO ₂	47
Stanovení rovnovážného složení plyné směsi	47
Rychlost oxydace NO na NO ₂	49
2. Polymerisace NO ₂ na N ₂ O ₄	56
3. Absorpce kyslíčnicku dusičitého vodou	58
Stanovení stupně absorpce NO ₂	59
Tepelné podmínky absorpce	64
Vliv složení nitrosních plynů na koncentraci získané kyseliny	65
Povrch náplně a hustota skrápění	66
Vliv tlaku na koncentraci získané kyseliny	68
Specifický absorpční objem	69
Vliv obsahu kyslíku v nitrosních plynech na hodnotu specifického absorpčního objemu	70
Vliv stupně kyselé absorpce na hodnotu specifického absorpčního objemu	72
Úlohy	73
<i>Kapitola V. Materiál, z něhož se zhotovují přístroje na výrobu kyseliny dusičné</i>	74
1. Kovy	75
Ocel a litina	76
Olovo	77
Hliník	78
Níkl	78
Chrom	79
Kyselinovzdorné oceli a litiny	79
2. Nekovové materiály	83
Přírodní kyselinovzdorné hmoty	83
Kyselinovzdorná kamenina	85
Tavený čedič, diabas a j.	86
Kyselinovzdorné cementy	87
Těsnicí materiál	87
Ochranné nátěry	88
<i>Kapitola VI. Průmyslová zařízení na výrobu zředěné kyseliny dusičné</i>	89
1. Zařízení pracující za atmosférického tlaku	89
Schema zařízení	89
Přístroje	93
Technologické pracovní podmínky	112
Zajíždění a zastavení zařízení	114
Plánované a preventivní opravy	116
Specifické charakteristiky přístrojů	117
2. Zařízení pracující za zvýšeného tlaku	118
Schema zařízení	118
Přístroje	122
Technologické pracovní podmínky	140
Zajíždění a zastavení zařízení	141
Plánované a preventivní opravy	143
Specifické charakteristiky přístrojů	144

3. Získání zředěné kyseliny dusičné kombinovaným způsobem	144
Schema zařízení	144
Specifické charakteristiky přístrojů	146
<i>Kapitola VII. Alkalická absorpce nitrosních plynů</i>	147
1. Absorpce kyslíčků dusíku zásadami	147
2. Oxydace dusitanů na dusičnany (inverse)	149
3. Vlastnosti surovin a výrobků alkalické absorpce	150
Kalcinovaná soda	150
Hydroxyd sodný	150
Hydroxyd draselný	151
Vápnó	151
Dusičnan sodný	152
Dusitan sodný	152
Dusičnan draselný	152
Dusičnan vápenatý	153
4. Technologická schemata a aparatura	153
Výroba ledku sodného	154
Výroba dusitanu sodného	162
Výroba ledku vápenatého	166
<i>Kapitola VIII. Výroba koncentrované kyseliny dusičné ze zředěné kyseliny dusičné</i>	167
1. Koncentrování zředěné kyseliny dusičné	167
Theoretické základy	167
Technologické schema	173
Aparatura	175
Technologické pracovní podmínky	183
Zajíždění a zastavení koncentrační kolony	184
2. Koncentrování upotřebené kyseliny sírové	186
Vlastnosti kyseliny sírové	186
Technologické schema s bubnovým koncentrátorem	189
Aparatura	191
Technologické pracovní podmínky	195
Zajíždění a zastavení koncentrátoru	195
Věžový koncentrátor	197
3. Příprava nitrační směsi	197
4. Skladování kyselin	198
Kontrolní otázky a úlohy	199
<i>Kapitola IX. Výroba koncentrované kyseliny dusičné z kapalných kyslíčků dusíku</i>	200
1. Získání kapalných kyslíčků dusíku	202
Získání koncentrovaných kyslíčků dusíku	202
Kondensace dimeru kyslíčku dusičitého	204
2. Získání koncentrované kyseliny dusičné z kapalných kyslíčků dusíku	206
Technologické schema	208
Aparatura	210
Chladicí zařízení	219
Spotřební koeficienty	221
3. Získání koncentrované kyseliny dusičné z inverzních plynů	222
4. Získání koncentrované kyseliny dusičné z kapalných kyslíčků dusíku v zařízeních na výrobu zředěné kyseliny za tlaku	224

5. Zařízení na současné získání koncentrované a zředěné kyseliny dusičné	225
Kontrolní otázky a úlohy	228
<i>Kapitola X. Kontrola a řízení výroby kyseliny dusičné</i>	229
1. Kontrolní měřicí a regulační přístroje	229
Měření tlaku a teploty	229
Měření spotřeby plynů a kapalin	232
Automatické regulační přístroje	235
Ochranné přístroje celozávodního významu	239
2. Chemicko-analytická kontrola provozu	240
Stanovení výtěžku katalýzy	240
Automatický analyzátor plynů	242
Analýza vzduchu	244
Analýza koncových plynů	246
Stanovení kyslíčnicku dusnatého a dusičitého v nitrosních plynech	247
Analýza kyseliny dusičné	249
Analýza upotřebené kyseliny sirové	250
Analýza nitrito-nitrátových louhů	252
Kontrolní otázky	255
<i>Kapitola XI. Bezpečnostní technika v továrně na výrobu kyseliny dusičné</i>	256
1. Nebezpečí výbuchu plyných směsí a kapalných kysličníků dusíku	256
Amoniak	256
Kapalné kysličníky dusíku	257
Topné plyny	258
Výbuchy z jiných příčin	258
2. Ochrana před účinkem plynů, kyselin a louhů	259
Toxický účinek plynů	259
Opatření a ochranné prostředky proti škodlivým plynům	260
Opatření a ochranné prostředky proti spáleninám kyselinami a louhy	262
3. Protipožární opatření	263
4. Exploatace tlakových zařízení	264
5. Zacházení s elektrickým zařízením	266
6. Mechanická zranění	267
7. Ventilace a zneškodnění odpadních plynů	268
8. Čištění odpadních vod	269
Kontrolní otázky	269
Literatura	270
Rejstřík	271